

De Zoektocht

Lesmateriaal vmbo bbl, kbl, gl

Inhoud

- Wat vind jij van De Zoektocht?
- Esthers verhaal
- Bobs gevecht
- Barends hulp
- Zij zagen het gebeuren
- Wie doet nou zoiets?

Wat vind jij van de strip?

Je hebt De Zoektocht uitgelezen.

Wat vind jij van De Zoektocht?

1

Ben jij het met hen eens?

A Kruis aan.

Niels (14 jaar): 'Ik had geen speciaal gevoel na het lezen, want er is niemand van mijn familie omgekomen.'

- eens
- oneens

Vanisha (14 jaar): 'Dat sommige mensen niks deden vind ik wel heel laf.'

- eens
- oneens

Martha (14 jaar): 'Over Auschwitz denk ik: of je had helemaal geen emoties meer, of je werd gek van verdriet.'

- eens
- oneens

2

Wat vind jij?

Vul in

Naam

Leeftijd

Na het lezen voelde ik me:

- boos
- verdrietig
- bang
- gewoon
- anders, namelijk

De spannendste gebeurtenis vond ik:

omdat

Mijn favoriete persoon is:

omdat

Amsterdam,
1940

In heel Europa

3

A Dit is een kaart van Europa tijdens de Tweede Wereldoorlog. Kleur drie landen die in de strip voorkomen (Nederland, Duitsland, Polen).

B Bob is in Amsterdam, Westerbork en Auschwitz-Birkenau geweest. Trek een lijn tussen deze plaatsen.

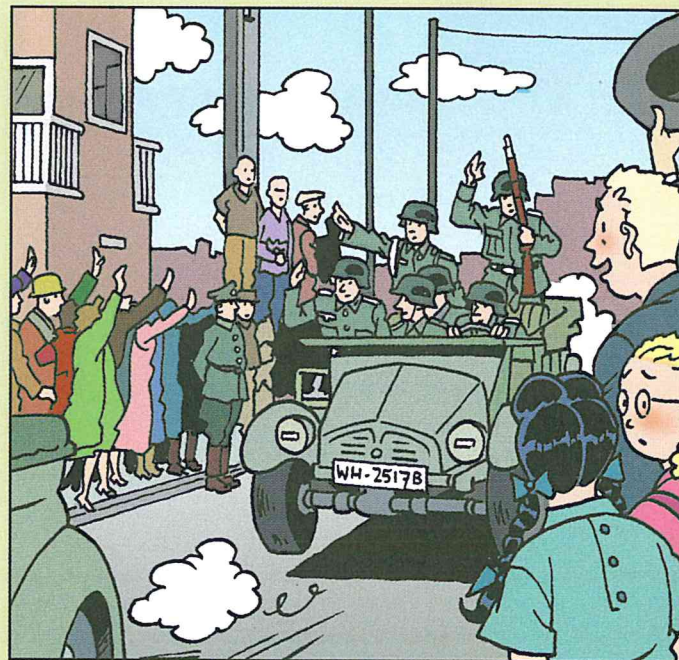

4

Echt gebeurd

De personen in de strip zijn verzonnen, maar veel in het verhaal is echt gebeurd. Voor sommige tekeningen heeft de tekenaar historische foto's gebruikt. Hier zie je een voorbeeld.

A Beschrijf wat je op de foto ziet.

B Vergelijk de tekening en de foto met elkaar en schrijf drie verschillen op:

1

2

3

Slachtoffer

Helper

Toeschouwer

Dader

Mijn oma heeft veel meegemaakt in de oorlog. Ik was er wel van onder de indruk.

Esthers verhaal

1

Esther Hecht

A Welke woorden komen in je op als je aan Esther denkt?

B Waarom denk je dat Esther zo lang niet over de oorlog heeft kunnen praten?

2

Een moeilijke beslissing

Als Esther uit school komt, vertelt de vader van Helena dat haar ouders zijn opgepakt. Hij vraagt wat ze wil. Dat was voor Esther een moeilijke beslissing.

A Welke beslissing heeft ze genomen? Geef die ballon een kleur.

Ik ga naar professor Bouwer. Mij zullen ze niet krijgen.

Ik ga naar mijn ouders, ik kan ze niet alleen laten.

Adinda (14 jaar): 'Ik zou wel naar mijn ouders zijn gegaan omdat ik veel om ze geef!'

B Ben je het met Adinda eens? Leg je antwoord uit.

Een herinnering...

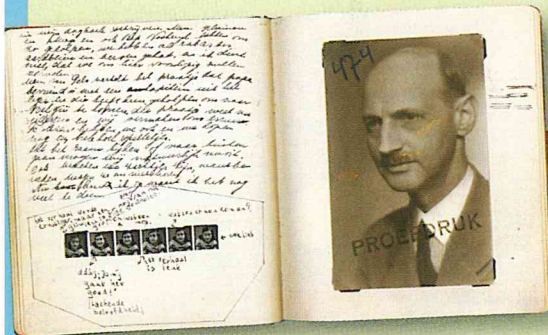
3

Esther heeft haar ouders haar hele leven gemist. Maar dan vindt ze iets terug.....

Dhriesjem (14 jaar): 'Het verhaal heeft een "happy end", want Esther leerde veel over haar verleden en ze kreeg foto's van haar ouders.'

A Ben je het met Dhriesjem eens? Leg je antwoord uit.

Een bladzijde uit het dagboek van Anne Frank met een foto van haar vader.

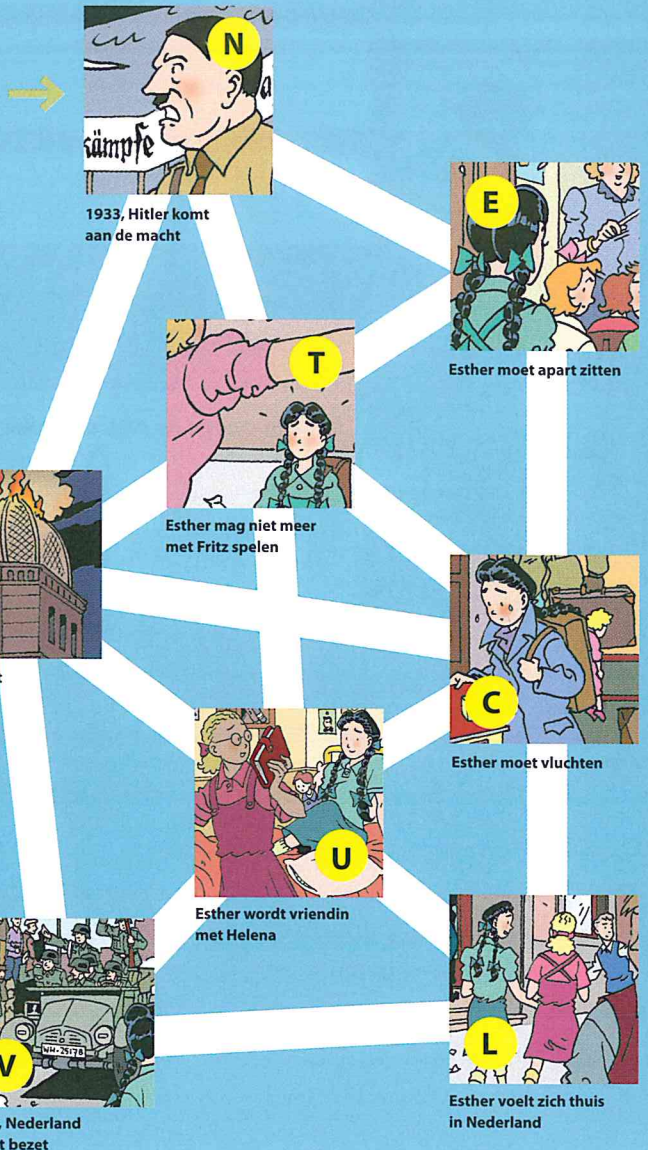
Otto Frank overleefde de oorlog, zijn vrouw en dochters niet. Vlak na de bevrijding schreef hij het volgende: 'Ik heb niets kunnen redden, behalve mijn leven. Er is niets over van mijn gezin, geen foto, geen brief van mijn dochters, niets, niets.'

B Bij thuiskomst kreeg Otto het dagboek van zijn dochter Anne. Hoe denk je dat het dagboek Otto Frank geholpen heeft bij het verwerken van zijn verdriet?

Van Duitsland naar Nederland

4

Zoek de volgorde van deze gebeurtenissen in Esthers leven. **Begin bij de pijl.** Bij elke tekening staat een letter. Als je de goede weg gevonden hebt, vormen de letters achterstevoren een woord. Welk woord komt eruit?

↓

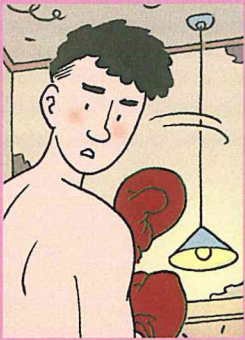
○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

Bobs gevecht

Bob Canter

1

A Welke woorden komen in je op als je aan Bob denkt?

B Bob vecht tegen de nazi's. Waarom deed hij dat denk je? Stel je voor dat jij Bob bent en maak zijn uitspraak af.

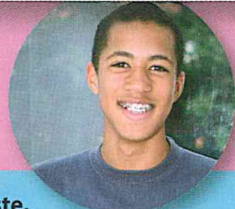

Ik vecht tegen de nazi's, omdat

.....

.....

.....

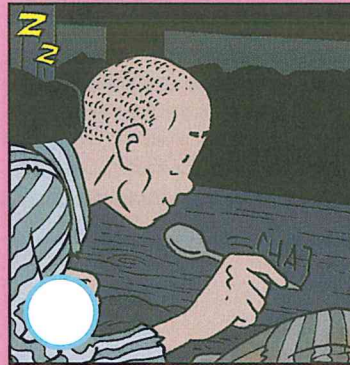

Quincy (14 jaar): 'Ik vond Bob de dapperste, omdat hij mensen hielp. Dat zou ik ook gedaan hebben.'

C Ben je het met Quincy eens? Leg je antwoord uit.

In Auschwitz

2

Hier zie je een aantal tekeningen over het dagelijks leven in Auschwitz. Zet het nummer van de juiste omschrijving bij de tekeningen.

- 1 - Ze maakten Bob tot een nummer
- 2 - Bob kon soms iemand helpen
- 3 - Bob had bijna niemand meer
- 4 - Bob had soms hoop
- 5 - Bob moest slavenwerk doen

Bob was de buurjongen van Esther. Hij woont nu in Israël. Ik kwam hem op het spoor via internet. Wat een mazzel was dat!

Elkaar helpen

3

Het leven in het kamp was erg zwaar. De meeste gevangenen bleven niet langer dan drie maanden in leven. Gevangenen hadden vaak elkaars hulp nodig om te overleven.

A Bekijk de tekening. Hoe helpt Bob Esthers vader?

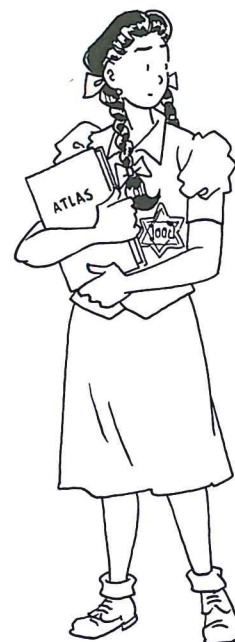
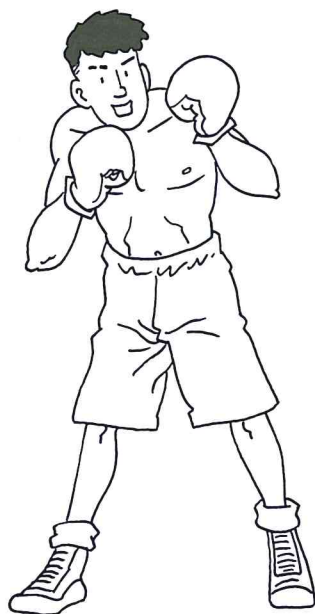
C Het was lang niet altijd mogelijk om je medegevangenen te helpen. Bekijk de drie tekeningen. Waarom kon Bob Esther's vader hier niet meer helpen?

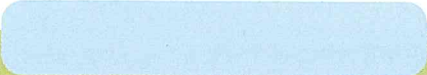
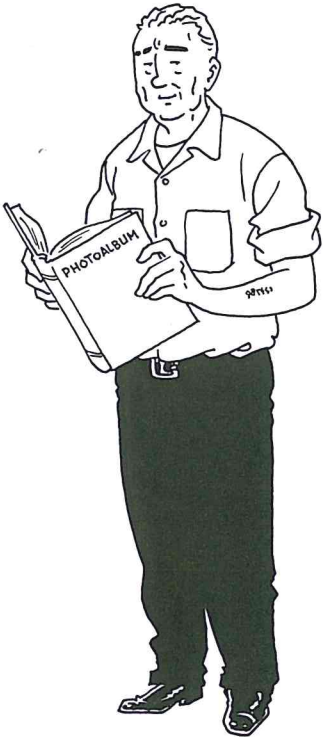
B Bekijk de foto. Hoe wordt op de foto een gevangene geholpen?

Vroeger en nu

Alle hoofdpersonen uit de strip staan er op! Vroeger en nu.
Zet bij elk plaatje de juiste naam of namen en kleur de plaatjes.

Heb je mij al
gezien? Ik sta
er ook bij.

Barend heeft Esther helpen onderduiken. Ze waren een beetje verliefd, geloof ik.

Barends hulp

1

Barend

A Welke woorden komen in je op als je aan Barend denkt?

Priscilla (13 jaar): 'Ik vind het dom van Barend dat hij zijn leven op het spel zette voor onbekenden.'

B Ben je het met Priscilla eens? Leg je antwoord uit.

Waarom helpen?

2

Mensen in de oorlog hadden verschillende redenen om joden te helpen. Maak de zinnen af door een kruisje te zetten bij het goede antwoord.

De familie van Barend hielp onderduikers omdat...

- zij daar geld voor kreeg
- dat volgens hun geloof zo hoorde
- het vrienden van hen waren

Deze man hielp Esther omdat...

- hij daar geld voor kreeg
- dat volgens zijn geloof zo hoorde
- hij bevriend was met Esther

Professor Bouwer hielp de familie Hecht omdat...

- hij daar geld voor kreeg
- dat volgens zijn geloof zo hoorde
- het vrienden van hem waren

Ik vind dat we niet moeten helpen, omdat

Echt geholpen

3

Louisa Steenstra en haar man verborgen tijdens de oorlog onderduikers in hun huis. Louisa weet nog goed waarom ze hielpen:

'We hadden zo'n medelijden met die joodse mensen met hun kinderen als ze midden in de nacht door de nazi's werden opgepakt. En we haatten de Duitsers toen we hoorden hoe erg Rotterdam gebombardeerd was. Daarom hielpen we.'

Onderstreep twee woorden die aangeven waarom Louisa en haar man geholpen hebben.

4

Voor en tegen

Als Esther op haar laatste onderduikadres terecht komt, hoort zij 's avonds de boer en boerin praten. Ze bespreken of ze Esther zullen helpen.

Bedenk een reden om wel te helpen en een reden om niet te helpen. Maak de tekst in de ballonnen af.

Ik vind dat we wel moeten helpen, omdat

.....
.....
.....

5

En jij?

Je hebt vast wel eens iemand geholpen. Je vader of moeder, een vriend of vriendin, of misschien iemand die je niet kende. Deze vraag gaat over jouw hulp.

A Wie heb je geholpen?

.....
.....
.....

B Wat heb je gedaan?

.....
.....
.....

C Ik heb geholpen, omdat...
(Je mag meerdere redenen aankruisen)

- ik me anders schuldig zou voelen
- het een vriend(in) of familielid was
- iemand in nood was
- ik er zelf beter van werd
- het moest van iemand anders
- het volgens mijn geloof zo hoort
- ik het fijn vind om te helpen
- ik er geld voor kreeg
- iemand oneerlijk behandeld werd
- ik zou willen dat iemand dat ook voor mij zou doen
- ik iets terug wilde doen
- anders...

.....
.....

Mijn oma vertelde dat veel mensen niets hebben gedaan tegen de jodenvervolging. Snap jij dat nou?

Zij zagen het gebeuren

De toeschouwer

1

Dit is iemand uit de strip.
Hij weigert Esther onderdak te geven omdat hij geen problemen wil.

A Welke woorden komen er in je op als je aan hem denkt?

Zij stonden erbij

2

A Beschrijf wat de vier personen op deze tekening doen.

1

2

3

4

B Geef de toeschouwers een kleur

C Hadden de twee toeschouwers dezelfde reden om niks te doen? Leg uit.

Het is maar goed dat ze weggaan. De joden zorgden toch alleen maar voor ellende

Waarom niet ingrijpen?

Ze doen maar. Als ze mij en mijn gezin maar met rust laten

Hier zie je hoe Duitse joden na de 'Kristallnacht' werden afgevoerd naar een concentratiekamp. Langs de kant stonden mensen te kijken.

Iedere toeschouwer had zijn eigen reden om niet in te grijpen. Geef de ballonnen van de toeschouwers die bang waren om in de problemen te komen een kleur.

Ik vind het vreselijk, maar ik durf niks te doen. Straks nemen ze mij ook nog mee

Ed van Thijn en zijn moeder kort na de oorlog

4

'Je kunt nooit weten wat je zelf zult doen'

In de oorlog zat Ed van Thijn ondergedoken. Aan het einde van de oorlog werd hij verraden. Hij bleef in leven omdat er toen geen treinen meer naar de concentratiekampen gingen.

Ed van Thijn: 'Je kunt nooit weten wat je zelf zult doen. Echt niet. Je weet bijvoorbeeld niet wat je zult doen als je ziet dat iemand in elkaar wordt geslagen. De meeste mensen zullen doorlopen omdat ze bang zijn. Die mensen kun je niet veroordelen. Je kunt wel mensen veroordelen die mee-meppen. En je kunt mensen bewonderen omdat ze ingrijpen.'

A Welke mensen kun je volgens Ed van Thijn niet veroordelen en welke mensen wel?

wel :

niet :

B Ben je het daarmee eens? Leg uit.

Er hebben veel mensen meegewerkt aan de jodenvervolging.

Wie doet nou zoiets?

De bewaker

1

Hier zie je een bewaker in Auschwitz.

A Welke woorden komen er in je op als je aan hem denkt?

Vanisha (14 jaar): 'Ook mensen die niet gek zijn kunnen zoiets ergs doen.'

B Ben je het met Vanisha eens? Leg je antwoord uit.

Daders

2

Het vermoorden van zes miljoen joden gebeurde stap voor stap. Bij elke stap werkten mensen mee, de daders.

Aan welke stap van de jodenvervolging werkten deze daders mee? Zet de nummers van de stappen bij de juiste tekeningen.

- 1 Discriminatie (buitsluiten van joden)
- 2 Arrestatie (oppakken van joden)
- 3 Deportatie (vervoer naar concentratiekampen)
- 4 Moord (Het vergassen van joden)
- 5 Het organiseren van de jodenvervolging

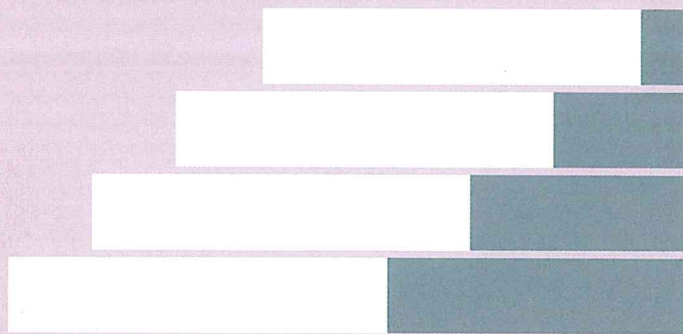
Waarom deden ze dat?

3

Wie zijn er verantwoordelijk?

Wie zijn het meest verantwoordelijk voor de jodenvervolging en wie het minst verantwoordelijk? Zet ze in het schema. Werk samen met een klasgenoot.

Meest verantwoordelijk

Minst verantwoordelijk

Rudolf Höss
Kampcommandant van Auschwitz. Liet het kamp en de gaskamers bouwen. (p 43)

SS-soldaat
Gooide gifkorrels in de gaskamer van Auschwitz. (p 45)

Nederlandse politieagent
Hielp bij de razzia's. (p 19)

Adolf Hitler
Gaf opdracht om 11 miljoen joden te vermoorden. (p 10)

Waarom meewerken?

4

Welke gedachte past volgens jou het beste bij welke dader? Zet in elke ballon een nummer.

- 1 'Het zijn vijanden van ons volk. Ik doe wat me bevolen is.'
- 2 'Ik haat de joden. Ik wil dat ze allemaal gedood worden.'
- 3 'Ik heb niet speciaal iets tegen joden. Ik doe mijn werk gewoon zo goed mogelijk'
- 4 'Het maakt me niet uit wat er met die mensen gebeurt. Ik verdien tenminste wat extra'

Woordzoeker

Al deze begrippen staan ook in de strip. Herken jij ze?

z	o	n	d	e	b	o	k	g
l	n	u	a	v	s	l	d	h
d	b	n	m	v	h	l	d	f
u	t	e	x	l	c	n	i	h
i	d	h	z	v	n	z	s	o
t	u	i	l	l	k	k	c	n
s	p	t	d	u	b	j	r	d
l	m	l	j	c	f	r	i	e
a	r	e	k	h	i	a	m	r
n	t	r	d	t	t	z	i	d
d	i	h	f	e	a	z	n	u
s	t	h	k	n	j	i	e	i
a	p	t	r	n	k	a	r	k
d	e	p	o	l	t	n	e	e
d	b	r	b	z	z	l	n	n
h	o	l	o	c	a	u	s	t
e	n	a	z	i	s	h	n	e
u	l	u	g	v	r	q	i	p
a	u	s	c	h	w	i	t	z

A Zoek de tien woorden in deze woordzoeker. Streep ze door.

- Auschwitz
- Discrimineren
- Holocaust
- Duitsland
- Hitler
- Nazis
- Onderduiken
- Razzia
- Vluchten
- Zondebok

B Vul de woorden uit de woordzoeker in op de lege plaatsen in deze tekst.

Esther werd in 1926 geboren in

In 1933 kwam daar de partij van

aan de macht. Deze partij begon joden te

. Ze maakten de joden tot

. Esther moest met haar ouders naar Nederland . Maar in 1940 werd ook Nederland bezet. Op een dag werden Esthers ouders opgepakt tijdens een . Ze werden gedeporteerd naar het concentratiekamp in Polen. Daar zijn ze door de vermoord. Esther overleefde de oorlog omdat ze kon . De moord op zes miljoen joden tijdens de Tweede Wereldoorlog wordt ook wel de genoemd.